

การทำเสถียรกากตะก้นจากโรงหลอมแบตเตอรีเก่า

นายสุรพัชร พันพานิชย์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-615-5

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 1 9 2 3 5 6 6 5

STABILIZATION OF SLAG FROM
USED BATTERY SMELTERS

Mr. Surapat Punpanichkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering in Environmental Engineering

Department of Environmental Engineering

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-615-5

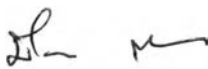
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การทำเสถียรภาพตะกอนจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่า
โดย   นายสุรพัชร พันพานิชย์กุล
ภาควิชา   วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ สุรี ชาวเขียว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   อาจารย์ บุญยง ไฉ่ห้วงศ์วัฒน์

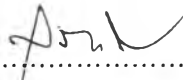

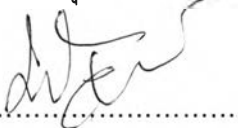
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

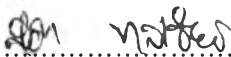

.....คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว)

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. มั่นสิน ตันฑุลเวศม์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ สุรี ชาวเขียว)

.....กรรมการ
(อาจารย์ บุญยง ไฉ่ห้วงศ์วัฒน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุธา ชาวเขียว)

สุรพัทธ์ พันพานิชย์กุล : การทำเสถียรกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า (STABILIZATION OF SLAG FROM USED BATTERY SMELTER) อ.ที่ปรึกษา : รศ.สุรี ชาวเจริญ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.บุญยง โฉน่วงศ์
วิวัฒน์, 161 หน้า, ISBN 974-334-615-5

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการทำเสถียรกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า โดยใช้ปูนซีเมนต์ ปูนซีเมนต์ผสมปูนขาว และปูนซีเมนต์ผสมปูนขาวผสมโซเดียมซัลไฟด์ เป็นวัสดุประสาน โดยศึกษาเพื่อพิจารณาเลือกใช้ชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุดในการทำกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่าให้เป็นก้อนแข็ง ซึ่งในการพิจารณาเลือกชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานจะพิจารณาคูณสมบัติให้เป็นไปตามประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม ฉบับที่1(พ.ศ. 2531) และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่6(พ.ศ. 2540) กากตะกอนที่ใช้ในการทดลองนี้เป็นกากตะกอนที่เกิดจากการหลอมตะกั่วออกจากแบตเตอรี่เก่า ซึ่งกากตะกอนที่เกิดจากการหลอมนี้เป็นกากตะกอนที่ไม่เสถียร แตกเป็นฝุ่นผงได้ง่าย สามารถละลายน้ำได้ดี และมีตะกั่วเจือปนอยู่สูง ในการศึกษาครั้งนี้มีขั้นตอนอยู่ 4 ขั้นตอนคือ ในการทดลองที่หนึ่งเป็นการศึกษาลักษณะสมบัติของกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า ในการทดลองที่สองเป็นการหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น ซึ่งแปรค่าตั้งแต่ร้อยละ10 20 และ30 เทียบกับน้ำหนักกากตะกอน โดยมีการเติมโซเดียมซัลไฟด์10%และ20%เพื่อใช้ในการจับกับโลหะหนักและทำให้โลหะหนักสามารถจับตัวอยู่กับก้อนวัสดุประสานมากขึ้น ในการทดลองที่สามเป็นการหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งเป็นการนำอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้นจากการทดลองที่สองมาแปรค่าอีก 3 ค่า เพื่อให้ได้อัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่ประหยัดที่สุดโดยพิจารณาเลือกชนิดวัสดุประสานจากค่าใช้จ่ายในการทำกากตะกอนให้เป็นก้อนแข็ง และในการทดลองที่สี่เป็นการศึกษาผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน ซึ่งแปรค่าอัตราส่วนน้ำตั้งแต่ 0.3 0.4 0.5 0.6 และ0.7

ผลการศึกษาพบว่า กากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่าจัดเป็นของเสียอันตรายตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่6(พ.ศ. 2540) โดยมีปริมาณตะกั่วในน้ำสกัดจากกากตะกอนซึ่งใช้วิธีการสกัดสารตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่6(พ.ศ. 2540) อยู่สูงถึง 32.8 มก. /ล. ซึ่งมีค่าเกินค่ามาตรฐานที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดไว้คือ 5 มก. /ล. และพบว่าการใช้ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภทหนึ่ง ที่อัตราส่วนผสมปูนซีเมนต์ร้อยละ25 ของน้ำหนักกากตะกอน และใช้อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานเท่ากับ0.5 เหมาะสมที่สุดในการทำกากตะกอนให้เป็นก้อนแข็ง โดยก้อนแข็งมีค่ากำลังรับแรงอัดผ่านเกณฑ์มาตรฐานของประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรมฉบับที่1 (พ.ศ.2531) รวมทั้งความหนาแน่นและปริมาณตะกั่วในน้ำสกัดผ่านมาตรฐานของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่6(พ.ศ.2540)

สำหรับค่าใช้จ่ายซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการทำให้เป็นก้อน ค่าขนส่งไปยังหลุมฝังกลบ และค่าฝังกลบเท่ากับ 2,181.50 บาทต่อตันกากตะกอน หรือเท่ากับ 1,855 บาทต่อการผลิตตะกั่วแท่ง1ตัน หรือร้อยละ15.4 ของราคาตะกั่วแท่งที่จำหน่ายในท้องตลาด

ภาควิชา..... วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม.....ลายมือชื่อนิสิต..... สุรพัทธ์ พันพานิชย์กุล
สาขาวิชา..... วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.บุญยง โฉน่วงศ์
ปีการศึกษา..... 2542.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... อ.สุรี ชาวเจริญ

##3972253021 : MAJOR ENVIRONMENTAL ENGINEERING

KEY WORD : STABILIZATION / SOLIDIFICATION / SLAG FROM USED BATTERY SMELTER

SURAPAT PUNPANICHKUL: SOLIDIFICATION OF SLAG FROM USED BATTERY SMELTER,
THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.SUREE KHAODHIAN, THESIS CO-ADVISOR: MR.BOONYONG
LOHWONGWATANA,161 pp. ISBN 974-334-615-5

The research is to study the stabilization of slag from used battery smelter by using portland cement, portland cement mixed with lime and portland cement mixed with lime and sodium sulphide as binders. The objective of this study is to select the most suitable type and mixing ratio of binders for the solidification of the slag. The selection of type and mixing ratio of binders were based on the solidified standards promulgated by Ministry of Industry announcements No. 1(B.E.2531) and No. 6(B.E.2540). This experiment used slag from a used battery smelter. This slag is not stable, easily shatter into dust, has high water solubility, and high lead content. The study can be divided into four tasks. The first experiment was to study the property of the slag. The second was to find a preliminary binders mixing ratio by varying 10%, 20% and 30% of binders to slag by weight. Sodium sulphide of 10% and 20% also added to trap more heavy metal to the binder. The third was to find the most suitable type and mixing ratio of binders by varying three more ratios from the second experiment finding. Then select the best type of binders by comparing the solidification costs. And the fourth was to study a water/binder ratio using five water/binder ratios of 0.3, 0.4, 0.5, 0.6 and 0.7.

It was found that the slag from the used battery smelter is characterized as hazardous waste. It contained high concentration of lead in the extractant, as high as 32.8 mg /l., higher than the value in the notification of the Ministry of Industry No. 6(B.E.2540) of not over 5 mg /l. The results also revealed that using portland cement type one, at a mixing ratio of 25% portland cement to slag by weight, and at 0.5 of water/cement ratio, is the most suitable ratio for the solidification of the slag. By which the compressive strength of the solidified specimen met the standards promulgated by the Ministry of Industry No. 1 (B.E.2531). The density and the concentration of lead in extractant also met the solidified standards promulgated by the Ministry of Industry No. 6(B.E.2540).

The expenses included the solidification cost, the transportation cost to secured landfill, and the cost for disposal in a secured landfill were 2,181.50 bath per ton of slag. Or equivalent to 1,855 bath per ton of lead ingot or about 15.4 percent of the price of the lead ingot.

ภาควิชา..... วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม .....ลายมือชื่อนิสิต..... สุรพัฒน์ พจนพานิชกุล
สาขาวิชา..... วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม .....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2542.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.สุรี ชาวเถียร และอาจารย์บุญยง โฉมวงศ์วัฒน์ ที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษาในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาศึกษาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการต่างๆ

ขอขอบคุณ ภาควิชาศึกษาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาศึกษาศาสตร์โยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาศึกษาศาสตร์เหมืองแร่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์เครื่องมือวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษาและอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือทดสอบ

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมูลนิธิชิน ไสภณพานิช ที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณอภิสิทธิ์ นากลอน และคุณมนูกิจ พัวไพบุลย์ กรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษาในการวิจัย

ขอขอบคุณ เพื่อนๆทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูป.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย.....	2
บทที่ 3 ทบทวนเอกสาร.....	4
3.1 ของเสียที่เป็นอันตราย.....	4
3.2 โลหะหนัก.....	5
3.3 การผลิตโลหะตะกั่วแท่ง.....	7
3.3.1 การผลิตของโรงงาน น.จ.ก. เลี้ยงฮวดหล่อหลอมโลหะ.....	7
3.3.2 วัตถุดิบ.....	7
3.3.3 กรรมวิธีการผลิตโลหะตะกั่วแท่ง โดยใช้เตาหลอมแบบตั้ง.....	7
3.3.4 ส่วนประกอบทางเคมีของกากตะกั่ว จากเตาหลอมตะกั่ว.....	10
3.3.5 ปัญหาและแนวทางการจัดการกากตะกั่วจากเตาหลอมตะกั่ว.....	10
3.4 การบำบัดและกำจัดของเสียที่เป็นอันตราย.....	12
3.5 การทำของเสียที่เป็นอันตรายให้เป็นก้อน.....	13
3.5.1 คำจำกัดความของการทำให้เป็นก้อน.....	13
3.5.2 กระบวนการทำให้เป็นก้อน.....	14
3.5.3 การทำให้เป็นก้อนโดยใช้ปูนซีเมนต์.....	16
3.6 ปูนซีเมนต์.....	17
3.7 ปฏิกริยาระหว่างซีเมนต์กับน้ำ.....	19
3.8 ปูนขาว.....	20

หน้า

3.9 โซเดียมซัลไฟต์.....	20
3.10 การตรวจสอบคุณสมบัติของของเสียอันตรายที่ผ่านการทำให้เป็นก้อน.....	21
3.11 เกณฑ์มาตรฐานในการระบุ สมบัติของของเสียที่เป็นอันตราย.....	22
3.12 สมบัติกากของเสียที่ผ่านการทำให้เป็นก้อนแข็ง.....	23
3.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
บทที่ 4 การดำเนินการวิจัย.....	28
4.1 แผนการวิจัย.....	28
4.1.1 วัสดุที่ใช้ในการศึกษา.....	28
4.1.2 สารเคมีที่ใช้ในการทดลอง.....	29
4.1.3 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	29
4.2 วิธีการทดลอง.....	30
4.2.1 การศึกษาสมบัติของกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	30
4.2.2 การศึกษาหาชนิด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น.....	33
ในการทำเสถียรกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า	
4.2.3 การศึกษาหาชนิด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุดในการทำเสถียรกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	37
4.2.4 การศึกษาผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน.....	42
บทที่ 5 ผลการทดลองและวิจารณ์.....	44
5.1 ลักษณะสมบัติของกากตะกอน จากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	44
5.2 ผลการศึกษาการหาชนิด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น.....	49
ในการทำเสถียรกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า	
5.3 ผลการศึกษาการหาชนิด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด ในการทำเสถียรกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	74
5.4 ผลการศึกษาผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน.....	103

หน้า

5.5 การเปรียบเทียบกำลังรับแรงอัด วิธีทดสอบตามประกาศกรมโรงงาน.....	112
อุตสาหกรรมฉบับที่1(2531) กับ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับ ที่6(2540)	
5.6 การประมาณค่าใช้จ่ายในการกำจัดกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	114
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา.....	117
บทที่ 7 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	120
รายการอ้างอิง.....	121
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก ภาพถ่ายก้อนตัวอย่าง.....	123
ภาคผนวก ข อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง.....	125
ภาคผนวก ค ข้อมูลผลการทดลอง.....	129
ภาคผนวก ง ข้อมูลการวิเคราะห์องค์ประกอบของธาตุในกากตะกอน ด้วยเครื่อง SEM และ EDX	154
ประวัติผู้เขียน.....	161

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่3.1 ส่วนประกอบทางเคมีของกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	10
ตารางที่3.2 สารประกอบที่สำคัญของปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์.....	19
ตารางที่4.1 อัตราส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆที่ใช้ในการทำกากตะกอนจากโรงหลอม.....	34
แบตเตอรี่เก่าให้เป็นก้อนแข็ง ในขั้นตอนการหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน เบื้องต้น	
ตารางที่4.2 อัตราส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆที่ใช้ในการทำกากตะกอนจากโรงหลอม.....	40
แบตเตอรี่เก่าให้เป็นก้อนแข็ง ในขั้นตอนการหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุ ประสานที่เหมาะสมที่สุด	
ตารางที่5.1 ผลการวิเคราะห์สมบัติทางด้านกายภาพ ของกากตะกอนจากโรงหลอม.....	44
แบตเตอรี่เก่า	
ตารางที่5.2 ผลการวิเคราะห์ปริมาณองค์ประกอบของธาตุในกากตะกอนจากโรงหลอม.....	45
แบตเตอรี่เก่าด้วยเครื่อง Scanning Electron Microscope (SEM) และเครื่อง Energy Dispersive X-ray Spectrometer	
ตารางที่5.3 ผลการวิเคราะห์ตะกั่วในกากตะกอนด้วยวิธีการย่อยด้วยกรดไนตริกเข้มข้น.....	46
โดยใช้เครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer (AA)	
ตารางที่5.4 ผลการวิเคราะห์โครเมียมในกากตะกอนด้วยวิธีการย่อยด้วยกรดไนตริกเข้มข้น.....	47
โดยใช้เครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer (AA)	
ตารางที่5.5 ผลวิเคราะห์ปริมาณโลหะหนักในกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่าด้วย.....	47
วิธีการย่อยด้วยกรดไนตริกเข้มข้น ตามมาตรฐาน U.S.EPA.	
ตารางที่5.6 ผลการวิเคราะห์ลักษณะสมบัติของน้ำสกัดจากกากตะกอน ของโรงหลอม.....	48
แบตเตอรี่เก่า โดยใช้วิธีการสกัดสารตามวิธีของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่6 (พ.ศ.2540)	
ตารางที่5.7 ค่ากำลังรับแรงอัด และความหนาแน่น ของกากตะกอนจากโรงหลอมแบตเตอรี่.....	50
เก่า ที่ทำให้เป็นก้อนด้วยวัสดุประสานชนิดต่างๆ จากการทดลองหาอัตราส่วน วัสดุประสานเบื้องต้น	

- ตารางที่ 5.8 ลักษณะสมบัติของน้ำสกัดจากกากตะกอนจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่า ที่ทำให้.....59
เป็นก้อนแข็งด้วยวัสดุประสานชนิดต่างๆ จากการทดลองหาอัตราส่วนวัสดุ
ประสานเบื้องต้น
- ตารางที่ 5.9 ค่ากำลังรับแรงอัด และความหนาแน่น ของกากตะกอนจากโรงหลอมแบดเตอรี.....75
เก่า ที่ทำให้เป็นก้อนด้วยวัสดุประสานชนิดต่างๆ จากการทดลองหาชนิด และ
อัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด
- ตารางที่ 5.10 ลักษณะสมบัติของน้ำสกัดจากกากตะกอนจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่า ที่ทำให้.....85
เป็นก้อนแข็งด้วยวัสดุประสานชนิดต่างๆ จากการทดลองหาชนิด และอัตราส่วน
ผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด
- ตารางที่ 5.11 ตารางเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย ในการทำให้กากตะกอนจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่า....102
เป็นก้อนแข็ง ที่ชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานต่างๆ
- ตารางที่ 5.12 ค่ากำลังรับแรงอัดและความหนาแน่น ของกากตะกอนจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่า...104
ที่ทำให้เป็นก้อนแข็งด้วยปูนซีเมนต์อัตราส่วนผสมร้อยละ 25 เทียบกับน้ำหนักกาก
ตะกอน ที่อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานต่างๆ จากการศึกษาผลของอัตราส่วนน้ำ
ต่อวัสดุประสาน
- ตารางที่ 5.13 ลักษณะสมบัติของน้ำสกัดจากกากตะกอนจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่าที่ทำให้.....108
เป็นก้อนแข็งด้วยปูนซีเมนต์อัตราส่วนผสมร้อยละ 25 เทียบกับน้ำหนักกากตะกอน
ที่อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานต่างๆ จากการศึกษาผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุ
ประสาน
- ตารางที่ 5.14 การเปรียบเทียบกำลังรับแรงอัด วิธีทดสอบตามประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม....113
ฉบับ 1 (พ.ศ. 2531) กับ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2540);
ASTM C 109-86 กับ ASTM D 1633-84

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่3.1 แผนภาพแสดงกรรมวิธีการผลิตโลหะตะกั่วแท่ง โดยใช้เตาหลอมแบบตั้ง และใช้ Na_2CO_3 เป็นฟลักซ์.....	9
รูปที่3.2 กากตะกั่ว จากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	11
รูปที่3.3 แสดงกระบวนการทำให้แข็งเป็นก้อน แยกตามประเภทวัสดุที่ใช้.....	15
รูปที่4.1 รูปแสดงขั้นตอนการหาชนิด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น ในการ ทำเสถียรกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า.....	36
รูปที่4.2 เครื่องมือทดสอบกำลังรับแรงอัด.....	38
รูปที่4.3 เครื่องกวนเขย่าหมุน (Rotary agitator).....	38
รูปที่4.4 เครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer (AA).....	39
รูปที่4.5 แบบหล่อก้อนตัวอย่างขนาด 50x50x50 มิลลิเมตร	39
รูปที่4.6 รูปแสดงขั้นตอนการหาชนิด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด.....	41
ในการทำเสถียรกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า	
รูปที่4.7 รูปแสดงขั้นตอนการศึกษาผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน ในการทำ.....	43
เสถียรกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่า	
รูปที่5.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัดที่ระยะเวลาบ่มตัว7วัน และอัตรา.....	51
ส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่ เก่าให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่5.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัดที่ระยะเวลาบ่มตัว28วัน และอัตรา.....	51
ส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่ เก่าให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่5.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นที่ระยะเวลาบ่มตัว7วัน และอัตรา.....	55
ส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่ เก่าให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น	

รูปที่ 5.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นที่ระยะเวลาบ่มตัว 28 วัน และอัตรา.....55	55
ส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกาบตะกรันจากโรงหลอมแบตเตอรี	
ทำให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่ 5.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าพีเอชที่ระยะเวลาบ่มตัว 7 วัน และอัตรา.....60	60
ส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกาบตะกรันจากโรงหลอมแบตเตอรี	
ทำให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่ 5.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าพีเอชที่ระยะเวลาบ่มตัว 28 วัน และอัตรา.....60	60
ส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกาบตะกรันจากโรงหลอมแบตเตอรี	
ทำให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่ 5.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าปริมาณตะกั่วในน้ำสกัดที่ระยะเวลาบ่มตัว 7 วัน และ.....61	61
อัตราส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกาบตะกรันจากโรงหลอมแบตเตอรี	
ทำให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่ 5.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าปริมาณตะกั่วในน้ำสกัดที่ระยะเวลาบ่มตัว 28 วัน และ.....61	61
อัตราส่วนผสมวัสดุประสานชนิดต่างๆในการทำกาบตะกรันจากโรงหลอมแบตเตอรี	
ทำให้เป็นก้อนแข็ง ในการทดลองหาอัตราส่วนวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่ 5.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....66	66
น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกาบตะกรัน	
จากการใช้ปูนซีเมนต์เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน	
เบื้องต้น	
รูปที่ 5.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....67	67
น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกาบตะกรัน	
จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสมปูนขาว(1:1)เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาอัตรา	
ส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น	
รูปที่ 5.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....69	69
น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกาบตะกรัน	
จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสม Na_2S 10% เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาอัตรา	
ส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น	

- รูปที่ 5.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....70
 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว
 จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสม $\text{Na}_2\text{S}20\%$ เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาอัตรา
 ส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น
- รูปที่ 5.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....71
 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว
 จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสมปูนขาว(1:1)ผสม $\text{Na}_2\text{S}10\%$ เป็นวัสดุประสาน
 ในขั้นตอนการหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น
- รูปที่ 5.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....73
 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว
 จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสมปูนขาว(1:1)ผสม $\text{Na}_2\text{S}20\%$ เป็นวัสดุประสาน
 ในขั้นตอนการหาอัตราส่วนผสมวัสดุประสานเบื้องต้น
- รูปที่ 5.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน.....77
 ชนิดต่างๆในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่ทำให้เป็นก้อนแข็ง
 ในการทดลองหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด
- รูปที่ 5.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่น และอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน.....82
 ชนิดต่างๆในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่ทำให้เป็นก้อนแข็ง
 ในการทดลองหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด
- รูปที่ 5.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพีเอช และอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน.....87
 ชนิดต่างๆในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่ทำให้เป็นก้อนแข็ง
 ในการทดลองหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด
- รูปที่ 5.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกั่วในน้ำสกัด และอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน.....92
 ชนิดต่างๆในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่ทำให้เป็นก้อนแข็ง
 ในการทดลองหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด

รูปที่5.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....94 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว จากการใช้ปูนซีเมนต์เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุ ประสานที่เหมาะสมที่สุด	94
รูปที่5.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....96 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสมปูนขาว(1:1)เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาชนิดและ อัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด	96
รูปที่5.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....97 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสม $\text{Na}_2\text{S}10\%$ เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาชนิดและ อัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด	97
รูปที่5.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....98 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสม $\text{Na}_2\text{S}20\%$ เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาชนิดและ อัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด	98
รูปที่5.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....100 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสมปูนขาว(1:1)ผสม $\text{Na}_2\text{S}10\%$ เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด	100
รูปที่5.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....101 น้ำสกัดกับอัตราส่วนผสมวัสดุประสาน(ร้อยละ)เทียบกับน้ำหนักกากตะกั่ว จากการใช้ปูนซีเมนต์ผสมปูนขาว(1:1)ผสม $\text{Na}_2\text{S}20\%$ เป็นวัสดุประสาน ในขั้นตอนการหาชนิดและอัตราส่วนผสมวัสดุประสานที่เหมาะสมที่สุด	101
รูปที่5.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด และอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน.....104 ในการทำกากตะกั่วจากโรงหลอมแบตเตอรี่เก่าให้เป็นก้อน ในการศึกษา ผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน	104

รูปที่ 5.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่น และอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน.....	106
ในการทำภาคตะกั่วจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่าให้เป็นก้อน ในการศึกษา ผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน	
รูปที่ 5.27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพีเอชของน้ำสกัด และอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน.....	108
ในการทำภาคตะกั่วจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่าให้เป็นก้อน ในการศึกษา ผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน	
รูปที่ 5.28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกั่วในน้ำสกัด และอัตราส่วนน้ำต่อ.....	109
วัสดุประสานในการทำภาคตะกั่วจากโรงหลอมแบดเตอรีเก่าให้เป็นก้อน ในการศึกษาผลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน	
รูปที่ 5.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัด ความหนาแน่น และปริมาณตะกั่วใน.....	111
น้ำสกัด กับอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานต่างๆ ในการศึกษาผลของอัตราส่วน น้ำต่อวัสดุประสาน	
รูปที่ 5.30 แสดงผลการทดสอบกำลังรับแรงอัด โดยใช้วิธีมาตรฐาน ASTM C 109-86 และ.....	113
ASTM D 1633-84	